

CHANZLIA CHANTUNALA

1. d'october 2021

ELECZIUNS DAL CUSSEGL GROND 2022

Instrucziun davart la proposta electorala per partidas / gruppaziuns

I. Termins e datas

Mesemna, ils 9 da favrer 2022	Terminaziun da las glistas en VeWork per l'examinaziun preliminara (La terminaziun è er pussaivla gia pli baud)
Glindesdi, ils 21 da favrer 2022, a las 12.00	Scadenza dal termin per inoltrar propostas electoralas (sin palpieri e terminaziun definitiva da la glista en VeWork)
Glindesdi, ils 28 da favrer 2022	Scadenza dal termin per rectificgar las propostas electoralas
Dumengia, ils 15 da matg 2022	Di d'elecziun

La direcziun generala e la surveglianza da las elecziuns dal Cussegl grond èn chaussa da la Chanzlia chantunala (art. 1 al. 1 da l'Ordinaziun davart l'elecziun dal Cussegl grond [OECG; DG 150.410]).

II. Sistem electoral

Il pievel elegia il Cussegl grond tenor la procedura electorala da proporz (art. 27 al. 2 da la Constituziun dal chantun Grischun [CC; DG 110.100]). Per quest intent furma mintgin dals 39 anteriurs circuls in circul electoral (art. 2 da la Lescha davart l'elecziun dal Cussegl grond [LECG; DG 150.400]). Il Cussegl grond vegn elegì tenor il sistem da vuschs da candidatas e candidats. La votanta u il votant po dar tantas vuschs, sco quai ch'i èn d'occupar sezs en il circul electoral. Mintga vusch quinta plinavant er per quella partida / gruppaziun, a la quala la candidata u il candidat appartegna. Ils sezs vegnan repartids tenor la procedura dal "Pukelsheim dubel" (art. 25 LECG).

III. Dumber da sezs dals circuls electorals

Il Cussegl grond sa cumpona da 120 commembras e commembers (art. 27 al. 1 CC). Ils sezs vegnan repartids sin ils circuls electorals en proporziun da lur populaziun svizra. Sa basond sin l'art. 3 e l'art. 4 LECG sco er sin il conclus da la Regenza dals 21 da settember 2021 vegnan ils sezs repartids sco suonda sin ils circuls electorals:

Circul electoral	Sezs
Alvaschagn	2
Avras	1
Belfort	1
Bravuogn	1
Bregaglia	1
Breil	1

Circul electoral	Sezs
Brusio	1
Calanca	1
Cuira	21
Churwalden	1
Tavau	6
Cadi	4
Tumleastga	3
Tschintg Vitgs	11
Foppa	6
Jenaz	1
Claustra	3
Küblis	1
Lumnezia	2
Luzain	1
Maiavilla	5
Mesauc	1
Engiadin'Ota	8
Puschlav	2
Ramosch	1
Razén	7
Valragn	1
Roveredo	3
Stussavgia	1
Schons	1
Scanvetg	2
Schiers	3
Seewis	1
Suot Tasna	3
Sur Tasna	1
Surses	1
Tusaun	4
Trin	5
Val Müstair	1
Total	120

IV. Endataziun da las glistas sco er da las candidatas e dals candidats en VeWork

Las propostas electoralas per las elecziuns dal Cussegl grond (glistas sco er candidatas e candidats) pon vegnir endatadas online. Per quest intent vegn applitgada la software per elecziuns e per vota-ziuns VeWork. Tras l'endataziun electronica da las propostas electoralas han las partidas / gruppa-ziuns ina meglra survista da lur glistas ed en spezial pon ellas curreger u midar pli facilmain las glistas u las indicaziuns davart las candidatas ed ils candidats (designaziuns, successiun e.u.v.) en cas da

basegn. L'endataziun electronica da las glistas sco er da las candidatas e dals candidats pussibilite-scha plinavant a las regiuns ed a la Chanzlia chantunala d'examinar a temp las propostas electoralas.

Il formular da la proposta elettorale po vegnir generà e stampà directamain en VeWork. Per observar il termin d'annunzia sto questa proposta elettorale vegnir inoltrada er vinavant a temp a la cumissiun regiunala cumpetenta per il circul electoral, e quai sin palpìri ensemen cun tut las sutta-scripziuns e cun tut ils documents necessaris.

Qua sutvart vegn descrit l'andament per endatar las glistas sco er las candidatas ed ils candidats en VeWork. Per detagls e per infurmaziuns davart il login en VeWork è disponibla ina [instrucziun separada](#) supplementara.

1. **Crear e terminar ina grupp da glistas:** La persuna cumpetenta per la partida / gruppaziun sin plaun chantunal endatescha la grupp da glistas en VeWork e terminescha quella.
2. **Endatar glistas sco er candidatas e candidats:** Las personas cumpetentas per la partida / gruppaziun sin plaun chantunal u regiunal endateschan las glistas sco er las candidatas ed ils candidats che appartegnan a la grupp da glistas en ils singuls circuls electorals.
3. **Chargiar si ils attests d'elegibladad:** Ils attests d'elegibladad da las candidatas e dals candidats pon vegnir chargiads directamain en VeWork.
4. **Examinaziun preliminar da las glistas:** Suentar che las gruppas da glistas, las glistas sco er las candidatas ed ils candidats èn endatads cumpletamain, pon las glistas vegnir terminadas en VeWork e vegnir transmessas a la regiun cumpetenta per l'examinaziun preliminar.
  - Nus As supplitgain da terminar las glistas en VeWork per l'emprima giada **fin il pli tard mesemna, ils 9 da favrer 2022**, per l'examinaziun preliminar.
  - La glista po vegnir terminada e trasmessa per l'examinaziun preliminar, er sch'i n'èn betg anc avant maun tut ils attests d'elegibladad da las candidatas e dals candidats.
  - Las partidas / gruppaziuns survegnan resuns per e-mail davart lur glista e pon far eventualas adattaziuns necessarias directamain en VeWork.
5. **Stampar il formular da la proposta elettorale:** Il formular da la proposta elettorale po vegnir generà e stampà en VeWork.
6. **Suttascripziun da las candidatas e dals candidats:** Il formular da la proposta elettorale vegn suttascriut da tut las candidatas ed ils candidats. Las indicaziuns pon vegnir cumplettadas e curregidadas a maun.

Sch'i n'è betg pussaivel per ina candidata u in candidat da suttascriver il formular da la proposta elettorale (p.ex. pervia da vacanzas), pon ins sa procurar ina *decleraziun da consentiment separada* (or da VeWork) da questa candidata u da quest candidat.
7. **Sutsegnadras / sutsegnaders:** Da las sutsegnadras e dals sutsegnaders da la proposta elettorale vegnan procuradas las suttascripziuns e la vischnanca cumpetenta atesta lur dretg da votar.
8. **Rectificaziun:** La glista en VeWork vegn rectificada, uschia ch'ella correspunda al formular da la proposta elettorale, e vegn terminada definitivamain.
9. **Annunzia per l'elecziun:** Inoltraziun dal formular da la proposta elettorale sin palpìri, ensemen cun tut las suttascripziuns e cun tut ils documents necessaris (fin glindesdi, ils 21 da favrer 2022, a las 12.00), a la regiun cumpetenta.

Da l'andament descrit poi er vegnir divergià levamain. La glista po vegnir terminada ad x ina data e vegnir trasmessa a la regiun per l'examinaziun preliminar. Il formular da la proposta elettorale po er vegnir stampà gia pli baud e vegnir cumpletà ed adattà a maun. Al termin final per inoltrar las glistas da candidatas e candidats **èsi impurtant** che las indicaziuns sin il formular da la proposta elettorale sin palpìri correspundian a las indicaziuns sin la glista terminada en VeWork.

V. Inoltraziun da las propostas electorales / termin final per inoltrar las glistas da candidatas e candidats

Tenor l'art. 11 al. 1 LECG vala il 12avel glindesdi avant il di d'elecziun sco termin final per inoltrar las glistas da candidatas e candidats. Fin lura ston esser arrivadas tut las candidaturas. La proposta electorala sto perquai esser arrivada fin il pli tard **glindesdi, ils 21 da favrer 2022, a las 12.00** tar la cumissiun regiunala cumpetenta. La data dal bul postal na basta betg per observar il termin d'inoltraziun. Suenter la scadenza da quest termin n'èsi betg pli permess da retrain la proposta electorala u ina singula candidatura.

Il formular da la proposta electorala sto vegnir emplenì cumplettaimain ed inoltrà ensemen cun las sutscrizziuns da las candidatas e dals candidats, cun las indicaziuns davart las sutsegnadras ed ils sutsegnaders sco er cun attestaziuns dal dretg da votar da las vischnancas. Ils attests d'elegibladad pon vegnir agiuntads a la proposta electorala sco originals u vegnir chargiads en VeWork.

VI. Infurmaziuns davart las propostas electorales

Per inoltrar propostas electorales valaivlas As supplitgain nus da resguardar las suandantas infurmaziuns supplementaras:

A. Designaziun e numeraziun

- Mintga proposta electorala sto avair ina designaziun ed ina designaziun curta (da max. 12 segns) che la distinguan cleramain da las ulteriuras propostas electorales. La designaziun da las propostas electorales d'ina partida / gruppaziun (gruppa da glistas) sto esser identica en tut ils circuls electorals. Ella vegn retschavida a medem temp sco decleraziun da gruppas da glistas en il senn da l'art. 16 al. 2 lit. a LECG.
- Propostas electorales cun ina designaziun insufficienta u incunvegna vegnan refusadas.
- Suenter l'inoltraziun na po la designaziun da las propostas electorales betg pli vegnir midada, nun ch'ella chaschunia confusiuns u stoppia vegnir adattada en connex cun la furmaziun da gruppas da glistas. En l'emprim cas fixescha la cumissiun regiunala ed en il segund cas la Chanzlia chantunala in termin a la represchentanta u al represchentant da las sutsegnadras e dals sutsegnaders per midar la designaziun.
- Las propostas electorales rectificadas sa numnan glistas. Mintga glista survegn in numer d'ordinaziun (= numer da la glista). Ils numers da la glista vegnan attribuids da la Chanzlia chantunala cun trair la sort.

B. Candidaturas

- Ina proposta electorala dastga cuntegnair mo tants nums sco quai ch'i pon vegnir elegidas commembras e commembers dal Cussegl grond en il circol electoral.
- Vegnir proponidas pon mo personas cun dretg da votar en il chantun.
- Il medem num dastga figurar maximalmain duas giadas sin il cedel electoral.
- Ina candidata u in candidat dastga figurar mo sin ina proposta electorala resp. mo sin ina glista. Sch'il num figurescha sin pliras propostas electorales d'in circol electoral e/u sin propostas electorales da plirs circuls electorals, vegn il num stritgà sin tut las propostas electorales.

- Mintga candidata e candidat sto confermar en scrit ch'ella u el acceptia la proposta electorala (**decleraziun da consentiment**). Cas cuntrari vegn stritgà il num. Quai po vegnir fatg cun sutta-scriber la proposta electorala ubain cun emplenir la decleraziun da consentiment separada en VeWork.
- A la proposta electorala sto vegnir agiuntà in **attest d'elegibladad** per mintga candidata e candidat. Quest attest vegn emess da la manadra u dal manader dal register electoral da la vischnanca da domicil. L'attest po er vegnir scannà e chargià en VeWork. L'attest d'elegibladad po vegnir retratg gratuitamain tar la vischnanca da domicil. El na dastga dentant betg esser vegnì emess avant il 1. da schaner 2022. L'attest d'elegibladad na sto betg vegnir preschentà, sche la candidata u il candidat è gia commembra resp. commember dal Cussegl grond il mument che la proposta electorala vegn inoltrada.
- La successiun da las candidatas e dals candidats sin la proposta electorala vegn surpigliada per stampar ils cedels electorals. Suentar l'inoltraziun da las propostas electorals na pon vegnir resguardadas naginas midadas pli.
- Las candidatas ed ils candidats ston inditgar lur **prenum e num da famiglia** uffizial (register da la vischnanca). Plinavant èsi pussaivel d'inditgar er il num, sut il qual ina persona è enconuschenta sin plaun politic u en il mintgadi (p.ex. "Sep" empè da "Giusep" u in num d'alleanza). Quests nums vegnan duvrads per tut las publicaziuns, cunzunt er per il cedel electoral. Quai na vala betg per nums d'artista u d'artist. Nums d'artista u d'artist pon eventualmain vegnir agiuntads en parantesas davos il num da famiglia / prenum.
- Tar las indicaziuns davart la **professiun** e davart l'**uffizi politic** sco er eventualmain tar il **titel** vala in dumber maximal da segns che sto vegnir observà (guardar l'ultim punct qua sutvart).
- L'indicaziun precisa da la professiun da la candidata u dal candidat è indispensabla per identifitgar **incompatibilitads**. Quellas èn regladas en l'art. 22 al. 2 CC. Betg appartegnair al Cussegl grond na dastgan commembras e commembers da la Regenza e da las autoritads giudizialas sco er il personal dal chantun en uffizi cumplain e principal (grad d'occupaziun da passa 40 %).
- Sin la glista (cedel electoral) vegnan stampadas las suandantas indicaziuns davart las candidatas ed ils candidats en la successiun correspondent: num da famiglia, prenum, annada, professiun (eventualmain uffizi politic), vischnanca da domicil (domicil politic). Questas indicaziuns dastgan avair tut ensemen maximalmain **80 segns** (incl. spazis e segns d'interpunziun). Questas indicaziuns sco er l'adressa da domicil e l'adressa dad e-mail vegnan communitgadas sin dumonda.

C. Sutsegnadras e sutsegnaders

- Mintga proposta electorala sto esser suttascritta a maun d'almain 5 personas cun dretg da votar che han lur domicil politic en il circol electoral.
- Nagin na po suttascriber dapli ch'*ina* proposta electorala. Cas cuntrari vegn il num stritgà sin tut las propostas electorals.
- Las candidatas ed ils candidats pon er suttascriber sezzas e sezs lur proposta electorala.
- Suentar che la proposta electorala è vegnida inoltrada, na po la suttascripziun betg pli vegnir retratga.
- Per mintga sutsegnadra e sutsegnader sto vegnir procurada in'attestaziun dal dretg da votar tar la vischnanca da domicil respectiva resp. la vischnanca sto confermar questa attestaziun sin il formular tras la suttascripziun e tras il bul uffizial. Per procurar questas attestaziuns duai vegnir planisà avunda temp.

Remartga: Sch'i vegn guardà che las sutsegnadras ed ils sutsegnaders derivian mo dad in pèr paucas vischnancas, gida quai a spargnar temp per procurar las attestaziuns uffizialas.

- I vegn recumandà da procurar intginas suttascripziuns da reserva per mintga proposta electorala. Uschia sa laschi evitar ch'ina proposta electorala daventa nunvalaivla, perquai che las indicaziuns d'ina sutsegnadra u d'in sutsegnader èn incumplettas, illegiblas u per auters motivs nunvalaivlas resp. perquai che num's ston vegnir stritgads pervia da suttascripziuns multiplas, cun la consequenza ch'il quorum da 5 suttascripziuns valaivlas na vegn betg cuntanschì.

D. Represchentantas e represchentants

- Per la correspundenza cun las autoritads sto – per mintga proposta electorala – ina persuna vegnir inditgada sco represchentanta u represchentant da las sutsegnadras e dals sutsegnaders ed in'ulteriura persuna sco substituta u substitut.
- Er las candidatas ed ils candidats ubain las personas che presideschan ina partida / gruppaziun u che mainan las fatschentas da tala pon esser represchentantas e represchentants u substitutas e substituts. Ina medema persuna po er represchentar pliras propostas electorals.
- Per garantir la cuntanschibladad dovri indicaziuns supplementaras da la represchentanta u dal represchentant e da la substituta u dal substitut. Questas indicaziuns da contact vegnan communitgadas sin dumonda.
- La represchentanta u il represchentant d'ina proposta electorala e la substituta u il substitut valan a medem temp sco sutsegnadras e sutsegnaders da la proposta electorala, sch'ellas ed els han il dretg da votar en il circol electoral correspondent.
- Sche las sutsegnadras ed ils sutsegnaders na fixeschan nagut auter, vala l'emprima sutsegnadra u l'emprim sutsegnader sco persuna autorisada en il contact cun las autoritads, e la segunda sutsegnadra u il segund sutsegnader sco sia substituta resp. ses substitut.
- Las represchentantas ed ils represchentants da las propostas electorals sco er lur substitutas e substituts èn autorisads ed obligads da far – en num da las sutsegnadras e dals sutsegnaders ed en moda giuridicamain lianta – las decleraziuns necessarias per eliminar differenzas.

VII. Colliaziuns da glistas

Colliaziuns da glistas e consequentamain er sutcolliaziuns da glistas èn scumandadas.

VIII. Support

Dumondas en connex cun l'inoltraziun da propostas electorals ston vegnir drizzadas a las regiuns cumpetentas (guardar AGIUNTA). Las indicaziuns da contact da las regiuns chattais Vus sur quest link:

<https://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/dfg/afg/Dokumentenliste/Adressen%20Regionen.xls>

IX. Ulteriuras personas da contact

En cas da dumondas generalas pudais Vus contactar da tut temp la Chanzlia chantunala dal Grischun.

Las personas da contact èn Walter Frizzoni e Claudio Schäfer, Chanzlia chantunala dal Grischun:

Walter.Frizzoni@staka.gr.ch / 081 257 22 38; Claudio.Schaefer@staka.gr.ch / 081 257 22 24.

Agiunta

Survista da l'attribuziun dals circuls electorals a las regiuns